

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXVII (61) • ŠTEV. (Nº) 23

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 12 de junio - 12. junija 2008

MEDSEBONO SODELOVANJE ZA OHRANITEV SLOVENSTVA

(Govor predsednice Zedinjene Slovenije ge. Alenke Jenko Godec, ob priložnosti sprejema državnega sekretarja na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, g. Zorka Pelikana na Medorganizacijskem svetu)

Danes se znova nahaja med nami predstavnik slovenske vlade, ki ima na skrbi razmerje in sodelovanje med matico in diasporo. Obiskuje nas, da bi na licu mesta spoznal naše življenje, uspehe, težave in tudi naše potrebe, kaj nam lahko ali kaj nam mora Slovenija nuditi, in kaj lahko in tudi moramo mi nuditi Sloveniji. Vaša prisotnost, spoštovani gospod Pelikan, nam ojači zavest pripadnosti Sloveniji in slovenski državi in nam vzbuja upanje, da bo v prihodnje to razmerje vedno bolj plodno. Za boljše razumevanje, smo Vam v posebnem spisu pripravili majhno radiografijo naše skupnosti, zgodovino slovenskega veseljanja v Argentino, opis našega delovanja, naših Domov in drugih organizacij.

Slovenija je, kot mlada država, morala in še mora reševati vrsto vprašanj. Med te spada tudi razmerje do tistega dela naroda, ki živi raztresen po raznih državah. Postopoma, korak za korakom, se je že ogromno naredilo na tem področju. Z veseljem in hvaležnostjo ugotavljamo, da imamo poseben zakon o Slovencih izven meja matične države. V pripravi je Strategija odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih mej. Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pozitivno deluje: organizira seminarje za učitelje, novinarje, kulturne animatorje in arhivarje; sofinancira projekte, široko podpira delovanje naših ustanov. Mnogo se je že storilo, a veliko dela je še pred nami, v medsebojno korist. Ob tej priložnosti Vam izrekam zahvalo v imenu organizirane slovenske skupnosti v Argentini.

Emigracija je namreč važen ud telesa vsake države, ki v primeru Slovenije predstavlja kar 20 odstotkov celotnega slovenskega naroda. In ta del more in mora postati eden stebrov narodne politike. V dobi globalizacije je proces medsebojnega dopolnjevanja na gospodarskem kulturnem in duhovnem področju bistvene važnosti. Močna emigrantska skupina lahko igra odločilno vlogo v uveljavljanju Slovenije v svetu. Razni primeri gospodarske izmenjave to še potrjujejo. To so gotovo predvidevali ustavodajni možje, ki so s petim členom slovenske ustave zagotovili podporo emigraciji.

Važno pa je tudi razmerje matične države do posameznih skupnosti. Vsi vemo iz lastnih izkušenj, da še tako dobro zakonsko besedilo ne rodi pričakovanega učinka, če s strani odgovornih na eni in drugi strani ni pozitivnega namena, razumevanja in dobre volje. Posebno pozornost bo treba posvečati temu, da izvajanje zakonski določil ne bo podrejeno političnemu ali ideološkemu predznaku, kot se je že dogajalo v preteklosti.

S hvaležnostjo ugotavljamo, da nas v teh pogledih Republika Slovenija upošteva kot skupnost s svojimi posebnostmi in izrazitimi značilnostmi. Zavedamo pa se tudi, da je z naše strani treba storiti še marsikateri korak, da je treba iskati novih poti in struktur, da bo skupnost bolj uspešno delovala in bila bolj smotrno predstavljana. Morda bi nekateri že zeleli, da se to stori takoj, na katerikoli način. Smatramo, da je postopen razvoj najboljši, da mnogokrat počasnost ni strahopetnost ali nezanimanje, marveč previdnost, in da sta nam složnost in spoštovanje različnih mnenj vrednota, ki jo želimo ohraniti. Tudi v tem pogledu pričakujemo razumevanje s strani Urada in Slovenije.

Smo Slovenci, smo del naroda in mnogi tudi slovenski državljani. Hočemo biti dejavni na odrnu naše in narodove usode. Odprti smo za dialog, ki nas lahko obojestransko obogati, saj imamo vsi, narod v domovini in mi daleč na tujem, skupno izhodiščno točko, ki je naša Slovenija, in skupen cilj, ki je ohranitev slovenstva in slovenskih vrednot danes in tudi za prihodnje rodoive.

Spoštovani gospod državni sekretar. Veseli smo vašega obiska in smo hvaležni zanj. Skupaj obudimo namen plodnega medsebojnega sodelovanja. Bodite dobrodošli med nami.

Bog vas živi!

VRH EU-ZDA

Slovenija v središču

V torek, 10 junija je na Brdu pri Kranju potekal vrhovni sestanek Evropske Unije in ZDA. Odvijal se je na slovenskih tleh, ker v prvih šestih mesecih Slovenija predseduje Evropski uniji in gosti glavne njene dogodke. Na Brdu so tako prihiteli predsedniki 27 držav članic v ameriški predsednik George Bush.

Pogajanja so potekala v najlepšem vzdušju. V skupni izjavi, sprejeti po končanem zasedanju, je med drugim zapisano, da predstavlja gospodarstvo na obeh straneh Atlantika „najpomembnejši gospodarski odnos na svetu“.

EU in ZDA sta v izjavi tudi izpostavili svojo zavezanost ustvarjanju „odprtga globalnega investicijskega okolja“, saj je sprostitev investicij ključnega pomena za rast tako cezatlantskega kot svetovnega gospodarstva in blaginje. Kot sta zapisali, se bosta uprli protekcionizmu tako doma kot v tujini.

EU in ZDA pričakujeta sklenitev novega dogovora o varnosti v letalskem prometu. Glede nove ureditve cezatlantskih potovanj sta strani v izjavi poučarili, da bi morali njuni državljeni „uživati koristi varnega in brezvzglednega potovanja“ med celinama ter da so bili v minulem letu pri tem doseženi pomembni premiki naprej.

Ameriški predsednik je na novinarski konferenci tudi ponovil, da ZDA ostajajo zavezane čimprejšnji razširivti programa visa waiver, ki omogoča krajsa potovanja v ZDA brez vizumov, na vse članice EU.

Ameriški predsednik Bush je v Slovenijo prihitel že pretekli ponedeljak 9. junija. V Ljubljani se je sestal s predsednikom vlade Janezom Janšo in s predsednikom države Danilom Türkom.

Skoraj neizbežno se je na zasedanju pojavila tudi tema Iran. „Zdaj je čas za močno diplomacijo proti Iranu, ki ne sme razviti jedrskega orožja,“ je

po zasedanju povedal Bush. „Povsem jasno jim moramo povediti, da je njihova izbira, ali si bodo izbrali izolacijo, ali pa si bodo izbrali boljše odnose z vsemi nami,“ je na skupni konferenci s predsednikom Evropskega sveta, premierom Janezom Janšo in predsednikom Evropske komisije Josejem Manuelom Barrosom dejal ameriški predsednik.

Govorilo se je tudi o podnebnih spremembah. Poseben dogovor o teh problemih in o nastopanju na tem področju naj bi bil mogoč še v Bushevem mandatu.

Za odhod, sta se Janša in Bush na letališče pripeljala skupaj v blindirani limuzini ameriškega predsednika, nato pa sta pozdravila skupino tridesetih slovenskih vojakov, ki so sodelovali v mirovnih operacijah v tujini, kot npr. v operacijah zvezne Nato na Kosovu in v Afganistanu.

Letalet Air Force One z ameriškim predsednikom Georgeom Bushem na krovu je odletelo z ljubljanskega letališča. Preden je zapustil Slovenijo, si je ogledal predstavitev lipicancev na Brdu pri Kranju. Od predsednika ZDA se je poslovili predsednik Evropskega sveta, slovenski premier Janez Janša. S tem je Bush zaključil obisk v Sloveniji, kjer se je udeležil vrha EU-ZDA. Bush je pred odhodom zatrtil, da se bo v Slovenijo nekega dne vrnil kot turist.

Obiskal nas je g. Zorko Pelikan

Od 1. do 8. junija se je na obisku pri rojakinjih v Urugvaju in Argentini mudil državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu, g. Zorko Pelikan. Ni treba še posebej poudarjati važnosti tega in podobnih obiskov za posamezne slovenske skupnosti. Tudi ta je potekal v posebnem vzdušju in pri vsakem srečanju smo lahko dihalni isti zrak skrbni in prizadevanja za ohranitev slovenstva v svetu.

Na naših straneh bomo posebej v prihodnjih številkah objavili še podrobna poročila o obisku g. Pelikana v posameznih skupnostih, saj je v kratkem razdobju svojega bivanja med nami imel kar natrpan program. Naj na tem mestu le bežno povzamemo celotno njegovo delovanje.

Obisk se je začel v sosednjem Urugvaju, kjer se je v nedeljo, 1. junija v Montevideu sestal z odborom in člani Prvega slovenskega prekmurskega društva.

Že naslednji dan je prišel v Argentino, a se takoj napotil pod Ande v Mendoza, kjer se je v večernih urah srečal s Slovenci v mendoškem Slovenskem domu.

V torek, 3. junija je v popoldanskih urah prišel v Buenos Aires. Isto dan je v mestni četrti Villa Devoto obiskal Slovensko podporno društvo Triglav. Tam so bili prisotni tudi člani Slovenskega prekmurskega društva Bernal in potomci Slovencev iz Berissa in drugod.

V sredo, 4. junija dopoldan bo bilo srečanje s članicami in odborom Zveze Slovenskih mater in žena v Slovenski hiši, ki so ga tudi povabile na kosilo. Ta dan je potem obiskal še zavetišče dr. Gregorija Rožmana.

SPREJEM V REZIDENCI

Kot smo že omenili, je bil v četrtek 5. junija zvečer sprejem v rezidenci slovenskega veleposlanika v kraju Martinez. Naj so bili posebej povabljeni predsedniki slovenskih Domov in drugih ustanov vseh emigracijskih tokov. Povabljeni pa je bil tudi vse učiteljstvo in profesorji naših šolskih tečajev v Argentini.

Srečanje je začel veleposlanik RS v Argentini, prof. Avguštin Vivod. Toplo je pozdravil dragega gosta in poudarjal važnost tega obiska za slovensko skupnost in vse njeno delovanje.

Zatem se je g. Zorko Pelikan zahvalil za pozdrav. V jedrnatih besedah je omenjal skrb slovenske države za izseljenstvo, pohvalil vse delo skupnosti in posebej učiteljstva za ohranjanje slovenstva in slovenskih vrednot, in vzpodbuval navzoče, naj še naprej vztrajajo pri takoj velikem in važnem poslanstvu.

Po formalne delu se je razvilo prijetno družabno srečanje, kjer je lahko vsak pozdravil g. Pelikana. Ob prigrizku in kozarcih je potekal prijeten večer, v znamenju skupnega navdušenja za slovensko stvar.

PRIMOŽ TRUBAR OB 500-LETNICI

Oče slovenske književne omike

Primož Trubar se je rodil v Rašici, na posestvu grofov Turjaških, mlinarju Mihi in materi Jeri, leta 1508. Dan njegovega rojstva ni točno znan, verjetno pa je to bilo pred 9. junijem, ko goduje Sv. Primož. Njegov oče je bil gotovo najpomembnejši človek v vasi, saj je bil mlinar v mlinu grofov Turjaških, danes imenovanem Temkinov mlin, poleg tega pa še tesar in cerkvenik oz. ključar cerkvice Sv. Jerna. Leta 1520 mu je Turjaški grof dal dovoljenje, da svojega sina pošlje na šolanje.

Ko je Primožu bilo 12 let, je odšel z doma. Sprva se je eno leto šolal na Reki, kasneje dve leti v Solnogradu, kjer se je preživil s cerkvenim petjem. Zatem je odšel v Trst, kjer je postal vodja pevskega zbora v tamkajšnjih stolnici in spoznal škofa Petra Bonoma. Postal je njegov osebni strežnik oziroma komornik. Na Bonomovem dvoru je bil Primož deležen osnove klasične izobrazbe. Spoznal je grške in rimske avtorje, pa tudi sodobne cerkvene in filozofske pisce, kot sta bila Martin Luther in Erazem Rotterdamski.

Leta 1530 ga je škof Bonomo posvetil v duhovniški stan in ga določil za vikarja v Laškem, kjer je pridigal v duhu Erazma Rotterdamskega in seznanjal ljudi z nauki, ki jih uči evangeliji. Kasneje se je od tam umaknil, ker se tamkajšnji farani niso strinjali z njegovim naukom in se zaposlil v Ljubljani.

Prav škof Bonomo, je kmalu dosegel, da ga je ljubljanski škof Kacijanar poimenoval za kanonika in stolnega pridigara. Tam je Trubar dokončno oblikoval svoj jezik in postal izreden govornik. Toda Ljubljana je leto za tem, 1543., dobila novega škofa Urbana (Kalca) Tekstorja, ki je bil goreč nasprotnik „novovercev“. Zato je bil Trubar leta 1547 premeščen v Šentjernej. Še pravočasno je zvedel, da je to samo zato, da bi ga odstranili in se je skril. V začetku leta 1548 je pobegnil v Nemčijo.

Na nemškem je najprej prišel v mesto Nurenberg. Tam se je šele dodobra zavedel kakšno kulturno siromaštvo vladav slovenskih deželah, opustošenih od Turkov. Kasneje je Turke omenjal v vsaki izdani knjigi kot največjo nesrečo, ki je prizadela „lube brate inu Slouence“ in kot stalno nevarnost za zahodno civilizacijo.

Vključil se je v protestantizem kot eden najpomembnejših reformatorjev in duhov svoje dobe. Začel je pisati knjige v slovenskem jeziku, da bi njegovi „lubi Slouenci“ razumeli novo vero.

Leta 1550 je v Rothenburgu sestavil *Katekizem in Abecednik*. Napisal ju je v govoru svojega rojstnega kraja Rašice, torej osrednje slovensko narječe, za katerega je menil, da ga razumejo vsi Slovenci. Trubar je dal obe knjižici v tisk tiskarju Morhartu v Tübingenu. Knjižici sta bili natisnjeni z gotskimi črkami in sta izšli v tisoč izvodih.

Trubar se je podpisal na Sedmograškem kot „rodoljub ilirski“ (*Philopatridus Illiricus*), tiskar pa si je dal izmišljeno ime Jernej Škrjanec na Sedmograškem, da bi se izognil morebitnemu peganjanju.

Katekizem vsebuje nekatera pojasnilna poglavja iz protestantskih naukov, šest pesmi, dve molitvi in pridigo o veri. S to knjižico je hotel Trubar učiti rojake protestantske vere in hkrati ustreči protestantskemu bogoslužju na Slovenskem. Z drugo knjižico, *Abecedarium*, ki vsebuje osem listov, pa je hotel, da bi se rojaki iz nje naučili branja. Trubar je tako postal začetnik slovenske književnosti.

Leta 1555 je ponovno izdal svoji prvi dve knjige, tokrat v latinici. Dve leti kasneje je izdal *Ta pervi deil tiga Noviga testamentia, Ta slovenski koledar* (prvi na Slovenskem) in *Postilo*, to je razlaga nedeljskih in prazničnih evangelijs.

Trubar je leto 1560 od vojvode Krištofa dosegel odobritev za izdajo knjige *Ta drugi deil Tiga noviga testamentia*.

Stati inu obstati

„Stati inu obstati“ je bilo Trubarjevo prekaljeno reklo, za katerim stojijo njegov življenski boj in idealizem, njegova močna osebnost in njegova globoka ljubezen do slovenskega naroda. Ta Trubarjeva misel je natisnjena na slovenskem kovancu za en evro skupaj z njegovim likom.

ga na njegovem domu obiskovali slovenski študentje. Vzgajal jih je, jih učil in podpiral, saj se je zavedal, da so bistvenega pomena za prosvetitev slovenskega ljudstva. Svoje življensko delo je zaključil s prevodom *Noviga testamentia puslednjii deil*. Umrl je 28. rožnika, leta 1586 v Derendingenu, obdan s svojci in prijatelji. Pokopan je v tamkajšnji cerkvi.

Trubar je ob svojem pisanju imel pred očmi vse Slovence, ne glede na njihove takratne politične meje. Že v prvi svoji knjigi je pisal „vsem Slovencom“. Pogosto je naštel tudi vse slovenske pokrajine in „deželne narečne skupine“. To priča o visoki narodni zavesti v takratni dobi.

Pri svojem ustvarjanju se je Trubar držal lastnega prepičanja, da se „slovenskega jezika ni treba sramovati, ker je lep in gibčen in se ne skriva v kakem kotu“.

Njegove vloge v slovenski zgodovini, še zlasti pa literarni, mu po njegovi smrti dolgo niso priznavali. Danes je njegova vloga priznana in velja kot človek ki je napisal in dal natisniti prvo slovensko knjigo oziroma bukev. Postavil je tudi temelj slovenskemu knjižnemu jeziku, ki pa se je izoblikoval šele kasneje. Zato bo ime Primoža Trubarja slovelo, dokler se bo glasila slovenska beseda!

Dobil je župnijo v Urachu.

Junija 1561 se je odpravil v Lubljano, kjer so ga veličastno sprejeli. Uredil je slovensko protestantsko cerkev in dosegel, da so po vseh pomembnih krajih na slovenskem postavili pridigarje. Po dveh mesecih v Ljubljani je odšel nazaj v Urach, od koder se je naslednje leto vrnil kot superintendent (protestantski dekan) ali predstojnik protestantske cerkve. Sestavil in izdal je *Cerkovno ordningo* (1564), v kateri je bil napisan cerkveni red za slovensko cerkev. S tem redom pa je posegel v pravice deželnega kneza, ki je dal knjigo zapleniti, Trubarja pa izgnati.

Vrnili se je v Nemčijo, kjer se je za stalno naselil v Derendingenu. Tu je leta 1566 in 1567 izdal *Ta celi psalter Davidov, nov Abecedarij*, nemško slovenski *Ta celi catechismus* in druge knjige.

Zadnja leta je Trubar preživel na domačiji v Derendingenu ob svojem vinogradu. Iz vseh slovenskih dežel so dobrodošli obiskovali slovenski študentje. Vzgajal jih je, jih učil in podpiral, saj se je zavedal, da so bistvenega pomena za prosvetitev slovenskega ljudstva. Svoje življensko delo je zaključil s prevodom *Noviga testamentia puslednjii deil*. Umrl je 28. rožnika, leta 1586 v Derendingenu, obdan s svojci in prijatelji. Pokopan je v tamkajšnji cerkvi.

Catechismus

In der Windischen Sprach
samt einer kurzen Auslegung
ingesang weis. Item die Litau
nai vnd ein predig vom rech
ten Glauben gezeigt durch
Philepatridum
Illustrum.

Anufratki Podunaviane Statte
tim vslaki zhlonik more ve
nebupetyti.

Rerum 2. 2.
Rerum 2. 2.
Rerum 2. 2.**O šolah**

Cerkvena ordninga, 1564

Obena dežela ne mjestu ne gmajna ne mogo prez šul, prez šularjev inu prez vučenih ludi biti, ne deželskih ne duhovskih riči prov rovnati ne održati. Tu vsaki zastopni človik more lehku zastopiti ...

Raven tiga en vsaki pridigar inu farmošter ima tudi per suji fari eniga šulmojstra oli mežnarja imeti inu držati, de te mlade hlapčiče inu deklice, purgarske inu kmetiške otroke, vuči slovenski brati inu pisati, ta katechismus zred s to kratko izlago izvuna povejdati. Inu de taki hlapčiči inu deklice vsako nedeljo ob pulnivi oli večernici zred s tejmi farmani v to cerkov prido inu tak katechismus, koker je le-tukaj zapisan vprašajoč inu odgovarjajoč očitu inu zastopnu izvuna gori po vejdo.

To idejo „nedeljskih šol“, ki jo je predlagal Trubar, je potem uvedel naš blaženi Anton Martin Slomšek. Poslužujemo se je pa tudi v naši skupnosti, s sobotnimi slovenskimi tečaji!

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

se o letnem znesku 1.300 milijonov dolarjev. Šole, bolnišnice, poljske ceste in blokad, se je končno vrnil mir v deželo. Se je vrnil? Je to mir? Edino jasno je, da je zaenkrat kmečka stavka prekinjena. Vse ostalo pa je še v zraku in bomo morda videli pravi izid komaj čez čas. A nekaj je jasno: Argentina danes ni enaka kot pred tremi meseci.

Napet teden. Precej razvidno je bilo, da kmetje ne bodo mogli dalj časa vzdržati na upornih položajih. Sploh si je celotna družba želeta, naj se konflikt čimprej konča, ker je znova grozilo pomanjkanje. Delnim blokadam kmetov se je pridružila še popolna blokada prevoznikov, ki so se naveličali, da so njihovi tovornjaki dolge ure in včasih dneve stali ob robu poti. Živino ni bilo možno prepeljati do klavnic, zelenjave ne do tržnic, mleko so morali razlivati po travnikih ... V takem stanju je v četrtek 5. junija škofovska konferenca pozvala k spravi. Kmete je prosila naj nehajo stavkati, vlado (predsednico) pa, naj z gesto veličine nujno skliče „prozoren in konstruktiven dialog“. Odziv je bil bolj pozitiven na kmečki strani, med vladnimi možmi pa smo slišali nekatere izjave, ki niso vredne visokih služb, ki jih opravljajo v imenu naroda.

Konec stavke. Vodje štirih kmečkih organizacij so nato sklenili, da po poteku stavke v nedeljo opolnoči ne bodo zastavili novih upornih ukrepov. Zahtevali pa so (v smeri škofovske izjave), naj vlada pozove na pogajanja, na katerih naj se predebatira in zastavi celotna agrarna politika. Čeprav uradno z vladne strani ni bilo takojšnjega odziva, so se podtalni pogovori hitro razvjeteli: tudi v vladi so bili naveličani konflikti, ki je vsej družbi kvaril živce in vzbujal nejedvolo. Takoj se je seveda porodilo neljubo vprašanje: kdo je v tem spopadu zmagal. Na prvi pogled vlada, ker je vzdržala višino davka (pridržka) na izvoz soje, kot je bil določen po popravku prvotnega dekreta. A tudi v vladi sami niso prepričani v tem optimističnem pogledu. V treh mesecih je grozno trpel ugled predsednice, pokazala se je politična in strankarska nestrpnost bivšega predsednika, vlada se je izkazala kot nezmožna mirno in v dialogu rešiti pravzaprav malenkostni problem in (najhujše) v vladnih vrstah so se pokazale razpoke, ki jih bo težko prekriti.

Resnična razlika ali le strategija? V pondeljek 9. t.m. je predsednica v vladni palaci napovedala širok socialni projekt, v katerega bodo vložili dodatna sredstva davka na izvoz. Govori

Sedmograškem kot „rodoljub ilirski“ (*Philopatridus Illiricus*), tiskar pa si je dal izmišljeno ime Jernej Škrjanec na Sedmograškem, da bi se izognil morebitnemu peganjanju.

Katekizem vsebuje nekatera pojasnilna poglavja iz protestantskih naukov, šest pesmi, dve molitvi in pridigo o veri. S to knjižico je hotel Trubar učiti rojake protestantske vere in hkrati ustreči protestantskemu bogoslužju na Slovenskem. Z drugo knjižico, *Abecedarium*, ki vsebuje osem listov, pa je hotel, da bi se rojaki iz nje naučili branja. Trubar je tako postal začetnik slovenske književnosti.

Leta 1555 je ponovno izdal svoji prvi dve knjige, tokrat v latinici. Dve leti kasneje je izdal *Ta pervi deil tiga Noviga testamentia, Ta slovenski koledar* (prvi na Slovenskem) in *Postilo*, to je razlaga nedeljskih in prazničnih evangelijs.

Trubar je leto 1560 od vojvode Krištofa dosegel odobritev za izdajo knjige *Ta drugi deil Tiga noviga testamentia*.

SLOVENCI V ARGENTINI

BALANTIČEVA ŠOLA

Vse najboljše draga gdč. Angelca!

Sončno jutro je naznanjalo, da bo v soboto 31. maja, res lepo. Šolski otroci so že nestrpo čakali, saj so se resno premagovali, da ne bi izdali skrivnosti o presenečenju, ki so ga pripravili gdč. Angelci.

Najmlajši ji podarijo šopek rož.

delom, a praznično razpoloženje je vse vabilo, da bi zapustili šolske knjige in zvezke ... Vsi - starši, g. katehet, priatelji, učitelji, učenci - so v tajni povezanosti čakali trenutka, ko naj bi se vse razkrilo ...

In končno, napolčil je čas! Po odmoru smo povabili gdč. Angelco v spodnjo dvorano Našega doma, kjer je bila napovedana mesečna sv. maša. Ko je stopala po stopnicah, jo je sprejel lepo oblikovan napis: „Vse najboljše za vaših 85 let!” in prijetno pripravljen prostor s praznično pogrenjenimi mizami. Presenečeno se je ozirala, kaj naj vse to pomeni. Iz vseh src prisotnih je privrel prisrčen nasmej in VSE NAJBOLJŠE! V vsakem pogledu pa se iskrila beseda HVALA!

Pomaknili smo se v ospredje, kjer je stal pripravljen oltar. Tu smo se vsi navzoči skupno zahvalili Bogu za neprecenljivi dar njenega življenja. Sveti mašo je daroval g. pater Alojzij Kukovica. V pridigi je poudaril, kako nas ima Bog rad, ker je med nami ohranil gdč. Angelco, ki se skozi dolga leta tako nesebično razdaja in s svojimi talenti obdarja vsakogar, ki ga uči. Vsi, ki jo poznamo in smo bili njeni učenci vemo, s kakšno ljubeznijo nas je učila in s kakšno

Letošnja skupina učnih moči Balantičeve šole.

zavzetostjo še danes oblikuje otroška srca. Otroci so s svojimi pesmimi obogatili sv. daritev in med darovanjem prinesli na oltar duhovni šopek, ki so ga pripravili zanjo.

Po zahvalnem bogoslužju smo vsi zbrani prisluhnili pozdravom. V ospredje je stopila voditeljica Balantičeve šole, ga. Irena Pogljen, in jo pozdravila z naslednjimi besedami: „Veliko nas je tukaj zbranih, saj je naša šola praznično razpoložena, ker obhajamo lep življenjski jubilej, 85-letnico naše drage gdč. Angelce.

V svojem ljubljenem Simertu na Dolenjskem, ste se rodila kot osmi od desetih otrok. Na srečna otroška leta se sedaj najraje spominjate, še posebno zgled srčno dobre, modre, ljubeče mame, vas spreminja že vse življenje.

(...) V najlepših mladostnih letih ste začeli hojo trnje poti. Okusili ste strahoto brezbožnega komunizma, ki je prekinil z življenjem kar štiri vaših bratov. Po vetrinjski tragediji se je pričelo širiletno taboriščno življenje in prav tu je začela doba vašega učiteljevanja. K temu poklicu ste se že nagibala v gimnaziskih letih, saj je bil vaš cilj univerza s pedagoško usmeritvijo. Začeli ste z najmlajšimi - z vrtcem. Nekateri takratni šolarčki so danes že dedki in babice naših sedanjih učencev.

Leta 1949 ste z veliko skupino rojakov zapustili taborišče

in se vkrcali na ladjo. Kaj je čutilo vaše srce, ko se je ladja oddaljevala in z njo slovo iz domovine - to veste le Vi in ljubi Bog!

Pristali ste v Buenos Aires - sama, brez družine. Prva skrb, ki sta jo imele s priateljico Zdenko, je bilo najti stanovanje. Pridne roke so hitro našle službo in tako so bile najnujnejše skrb premagane.

Pred sedempetdesetimi leti ste v zasilnih prostorih začeli zbirati otroke, da ste z njimi prepevali, igrali in jih učili. Oblikovali ste otroška srca in jih vzgajali v dobroti, poštenosti in ljubezni do Boga in do vsega kar je slovenskega. Polnih 53 let ste vodili to, našo Balantičeve šolo! Še danes pa učite in vzgajate mlade robove, saj iz njih poganjajo že tretje in četrte mladike. Vse učiteljice - razen ene - smo bile Vaše nekdanje učenke. V Vas imamo najlepši zgled pozrtovalne, pokončno krščanske - slovensko zavedne osebnosti.

Danes smo res srečne in globoko hvaležne Bogu za Vaše plodovito življenje! HVALA, ker nas spremljate, nam svetuje in priateljsko svarite. Z ljubeznijo in modrostjo, ki Vam jo dajejo življenjske izkušnje, nam pomagate na poti zvestobe najvišjim idealom.

Naj Vam ljubi Bog podeli dušni mir, veselje nad opravljenim delom, pomoč v težavah, predvsem pa Njegovo milost in ljubezen, ki jo Vam želimo izkazati tudi vsi ti navzoči, ki Vas imamo iskreno radi!

Pozdravu voditeljice je sledil pozdrav predsednika Našega doma, Karla Groznika; v imenu mladine je pozdravil

gdč. Angelca s svojimi učenci (7. in 8. razred)

Pavel Modic; v imenu šolskega odbora pa je izrekel v vočilo tople besede predsednik Dani Zupanc. Vočilnim željam so vsi dodali še darila za lepo počutje duše in srca. Najbolj prisrčen pa je bil šopek cvetja, katerega so s skupnimi močmi prinesli najmlajši iz vrtca!

7. in 8. razred, slavljenkina razreda, sta ji pripravila prisrčno presenečenje. Z lepo povezanim besedilom so povedali vočilo: „Vse kar je na svetu, najlepši biseri, dragulji in zlato; boljšega ne najdemo kot je naša draga gospodična Angelca!“ Vsak izmed učencev je nato dvignil lepo okrašeno črko, da so lahko vsi prebrali naslednje: „VSE NAJBOLJŠE, GOSPODIČNA ANGELCA!“

Nato so vse učiteljice povabile gdč. Angelco naj stopi med šolarje ter ji z vsemi navzočimi zapeli pesem Rojstni dan. Pozdravov in čestitk ni bilo konca ne kraja, zvonkega smeha na pretek. Mize so se napolnile z dobrotami in pomaknili smo se bliže, da smo jih okusili ... Tudi torte ni manjkalo! Vsa pohvala staršem šolskega odbora, ki so za vse res skrbno in lepo poskrbeli!

Gospodična Angelca je s pomočjo najmlajših ugasnila svečke z našo vročo željo, da bi ostala med nami še mnogo let! Nazdravili smo tudi gospe Ivanki Puhek, dolgoletni pomočnici v Balantičevi šoli, ki je ravno v tem času praznovala svojih 85 let. Razgovor, obujanje spominov, klepet s priatelji in bivšimi učenci, prekomorski pozdravi, darila in še marsikaj so se vrstili ob tako lepem praznovanju. Fotografski posnetek pa je ujel utriek slavlja, ki nam bo ostalo vsem še dogo v lepem spominu; gospodični Angelci pa dal, upajmo, še mnogo zagona in navdušenja ob njenem delu!

Vsem pa, ki so na kakršenkoli način sodelovali pri pripravi slavlja pa iskren Bog plačaj!

-hD

Gasilska slika vseh prisotnih nekdanjih učencev predrage gdč. Angelce.

CARAPACHAY

Domobraska proslava

Nekje pokopališče je na hribu,
brez križev, rož, grobovi sami
in prek razpadlega zidu rumena trta,
ki išče luč z ugaslimi rokami.

V nedeljo 8. junija po maši smo se zbrali v Karapačaju, da se skupaj spomnimo naših junakov padlih za domovino, da se spomnimo tistih, ki so dali življenje za blagor očetnjave. Prav je, da se te proslave se vršijo, da ne pozabimo kar se je zgodilo v tistih strašnih dneh.

Ko se je odprl zastor je bila vidna lepa scena s križem v ospredju, slovensko zastavo in vejami, ki so nekako spominjale na brezna, s katerimi je posuta Slovenija (zamisel Damijana Ahlina). Pred tem je bila postavljena sveča, ki jo je prižgal g. Ciril Aleš. Zagorela je v spomin domobranec, ki smo jih počastili z minuto molka.

Zatem smo na velikem ekranu predstavili del proslave, ki se je vršila 10. decembra lani v Cankarjevem domu v Ljubljani. Bila je slovesnost ob svetovnem Dnevu človekovih pravic z naslovom „Izginuli spomin“. Posvečena pa je bila političnim zapornikom v Sloveniji v letih 1945-1990. Slavnostni govornik je bil predsednik vlade gospod Janez Janša. Slisali smo slovensko himno, govor, ki je bil res zanimiv in v katerem se je predsednik opravil vsem, katerim so bile storjene krivice. Prebrali smo tudi del govora, ki ga je imel g. Božidar Fink v nedeljo 1. junija v Slovenski hiši.

Zatem smo slišali še nekaj poezij v zvezi s to tematiko. Sledila je molitev za naše padle za domovino in končno smo vsi skupaj zapeli pesem „Naša domovina“.

Hvala vsem ki so sodelovali, zlasti se Franciju in Andreju Žnidarju ter Tomažu in Damijanu Ahlinu.

*Ležim v globini tiho, tiho,
v dolini mrzel je večer in pust.
Pri meni noč je in mi sveti.
Joj, lep je molk s prstjo zasutih ust.
(France Balantič)*

Marjana Pirc

SLOMŠKOVA ŠOLA

Obiskali smo igrišče velikega San Lorenza

V soboto 26. aprila 2008 je skupina otrok Slomškove šole iz Ramos Mejie, po posredovanju g. Adriana Disabato, imela priložnost obiskati Club Atlético San Lorenzo de Almagro.

Ta ustanova, ki deluje pretežno na športnem pa tudi na družabnem področju, obhaja letos svojo 100. obljetnico. Ustanovil jo je salezijanski duhovnik Lorenzo Mazza z namenom, da bi mladino spravil proč od pocestovanja. Na njegovo pobudo imajo dresi, ki jih uporablja klub, rdečo in modro barvo na čast Mariji Pomočnici, ki ima tudi take barve plašč. Nogometna ekipa San Lorenzo de Almagro je ena najuspešnejših v Argentini.

Pod nadzorstvom učiteljev telesne vzgoje Slomškove šole Pavla Marolta, Janka Koželnika in Cirila Lobode, in v spremstvu treh odbornikov kluba, so si otroci lahko ogledali razne telovadnice in igrišča, s katerimi razpolaga klub na 27 hektarskem zemljišču v Floresu, na južnem predelu mesta Buenos Aires. Obiskali so tudi muzej, kjer so si ogledali pokale in druge zgodovinske zanimivosti, razne jedilnice in gostinske prostore.

Najbolj pa so bili navdušeni in očarani, ko so lahko stopili in tekali po glavnem (profesionalnem) igrišču, istem, ki ga nedeljo za nedeljo uporabljajo njihovi nogometni zvezdniki. Občudovali so perfektnost terena in trave, udobnosti, ki jih imajo trener in rezervni igralci, prav posebno pa so doživelji občutek, kako je biti v mogočnem kolizeju, med visokimi tribunami. Za konec so jih prenenetili z okusno zakusko in jim podarili prijazne spominčke. Skratka, nepozaben obisk, za katerega smo vsem, ki so nam ga omogočili, iskreno hvaležni.

Mlada vrana

ZSMŽ

Naš oče

V letu družine se o njej veliko govori in piše. Misel nas kar sama povede k staršem. Tukaj pa je 3. nedeljo v juniju tudi očetovski dan. Kako je drugod, ne vemo, le pojmi o obeh so zmedeni, kajti temne sile majejo temelje najstarejši ustanovi za obstoj bodočih rodov.

Marsikomu je bilo dano imeti urejeno družino in zgledne starše. Neizmerljiva danost od Boga je za vsakega, saj nam niso na izbiro kot karkoli.

Nam osmim otrokom je nebo naklonilo vse: zlata starša in družino, kjer smo se počutili varni pred hudim - naj je bilo slabo vreme ali kaj podobnega; domov smo si žezeleli. Čim starejša sem, vedno bolj cenim lepo otroštvo, skrbno mamo in očeta. Kadar se s sestro srečava, vedno napeljeva - obujava spomine na domači krov mamo in očeta. Njemu so danes namenjene te skromne vrstice.

Še zelo mlad je dozorel v zrelega moža. Prva svetovna vojna ga je zaznamovala za vedno, dve leti pa še redne vojaščine, ko mu niso priznali v novi Jugoslaviji prejšnje. Bil je mož na mestu, kot so včasih rekli za osebo, ki je bila tega vredna. Prisodili so mu modrost v besedi in ravnanju. Njegova pojava je dajala videz neke starejše umirjenosti, čeprav je odšel v 46. letu - niti 50 jih ni našel.

Zgodaj je vstajal veliko pred nami, ko smo hodili v šolo. Že pri zajtrku se je vedno zavestno pokrižal in molil. (Nikdar ni sedel k mizi drugače.) Vedno je hrani „krajček“ kruha za zadnji požirek, ko mu je že zmanjkalo kave ... Nepozabni so bili zimski večeri, zlasti v božiču - brez daril, taka navada. Vsako leto jih podoživljjam, a ni več tistih jaslic, ki si jih je zamislil že v septembetu. Po običajih je pot, nosil malo sestrico v naročju s tisto: 'Dolga je rajža, dolga je pot, vodi Marija po pravi nas pot' ...

Tudi nedeljski „sprehodi“ h krščanskemu nauku so bili čudoviti. Nismo šli po cesti, temveč ob potoku, ki je iz neznanega vzroka že usahnil, po stezi pisanih travnikov - daleč po ovinkih - do farne zakristije. Vmes nam je delil „jagode“ in še mimogrede na kaj opozoril. Doma smo se odjezjali z domaćim malinovcem in belim kruhom. K atu je pritekel Miško, - pomotoma obstrelen priateljev srnjak, ki ga je zdravil ata dolgo časa.

Balinal je z nami na dvorišču po vojaškem nasvetu. Živelj smo blizu italijanske meje. Še slutili nismo, kaj vse se bo še tukaj le nekaj let kasneje dogajalo ...

Govorilo se je v vojni, tudi vojakov je bilo veliko v vasi, za nas samo zanimivo ... Ob sobotah zvečer so prišli atovi prijatelji, bivši vojni tovariši in sosedje, da so poslušali iz Londona politična poročila Kuharja. Kot miza velik zemljevid Evrope so potegnili na dan in s prsti kazali, kje so ti in oni ... Ujeli smo priimke: Korošec, Čurčil, Stalin in Hitler, pa Musolini itn. „Vojna bo“ so napovedovali. Zaskrbljeni so prišli in še bolj odhajali, saj so vedeli, da beseda vojna ni prazna ... Vsi družinski očetje z več otroki.

Na to je mislil naš oče v tisti usodni noči, ko so ga partizani že dvakrat obiskali. Prišli so menda po tobak in hrano. Tretjič so pa zbežali v zaklonišče 16 letni brat, 15 in 10 letni sestri, oče z bratom. Nikdar ne bomo zvedeli, zakaj je nas tri in mamo že čez dan postal drugam. (Vemo, da je skrival pošto.) Molili so z vso dušo tudi za zadnjo uro (oče je litanije znal na pamet) dokler jih niso izsledili. Menda izdani. Poskušali so surovo vdreti. Oče je odprl močna spodnja vrata in stopil po dveh, treh stopničkah do vhodnih in se oglašil: Nehajte, vse je ostalo odprto, tukaj imam otroke ... naprej ni mogel več. ... Onemel je za vedno s kroglo v ustih.

Do zadnjega je bil oče!

Pri Bogu se odpočijte, dragi naš oče!

Hvaležna hčerka

G. JOŽE RAZMIŠLJA

Zvestoba koreninam, katoliški veri in narodni skupnosti

Novi škof Murske Sobote, Mons. dr. Marjan Turnšek, se je v nagovoru svojim vernikom spomnil tudi nas Slovencev po svetu in nas vzpodbujal k zvestobi svojim koreninam, k zvestobi katoliški veri in narodni skupnosti.

En škof, ki se nas je spomnil in s tem dokazal, da na nas misli. Cerkev nas ni pozabila, čeprav živimo razstreseni po vsem svetu. Dobro ve in pozna vse naše težave, pa tudi nevarnosti, ki nam pretijo od vseh strani.

Zato nas novi gospod škof, kot predstojnik nove škofije Murska Sobota, vzpodbuja in spominja na tri stvari:

1. Zvestoba svojim koreninam. Ne pozabimo nikdar in nikjer, da smo Slovenci in njihovi potomci, pa naj živimo kjer koli po svetu. To je ena naših korenin. Sedaj nismo več „polacos“ ali kaj podobnega. Ves svet nas pozna in vsi vedo, da smo Slovenci in njihovi potomci. Vsi nas spoštujejo in vedo, da smo delavnji in pošteni ljudje. To je lepo in dobro spričevalo. V tem moramo vztrajati še naprej. Škof dr. Gregorji Rožman je dejal, da smo tudi zato poslanici po svetu. Naj drugi po nas vedo, da je možno človeško in krščansko živeti in tudi v svetu ohranjati korenine, ki so nam dale življenje.

2. Zvestoba katoliški veri. Ta odlikuje ves slovenski narod. Slovenija kaže vsemu svetu, da je katoliška vera tista dobrina, ki nas je ohranila kot narod in nam je vedno dajala moči, da smo v težavah, trpljenju in nevarnostih, tako narod, kakor tudi posamezniki, obstali. In to naj velja za vso bodočnost. Vera nam je dajala moči in vztrajnosti v vojni, med revolucijo, v taboriščih in v izseljenstvu. Če ohranimo vero, bomo vzdržali na pravi poti ves čas našega življenja.

3. Zvestoba narodni skupnosti. Tudi ta nam je pomagala, da smo kot taki ostali doslej. Pomagale so nam razne organizacije, cerkvene in svetne, slovenski domovi in v njih slovensko življenje, jezik in prireditve, šola pa tudi slovenske knjige, revije in časopisi. Vse „čudežne“ stvari so vplivale na naš slovenski in zdravi ponos. V skupnosti je gotovo lažje obstajati, kar je posamezniku zelo težko ali pa sploh nemogoče.

Vse to naj nas druži še naprej. Dokler bomo skupnosti doprinesli svoj delež in ji tako omogočali življenje, bomo lahko rekli: vsi za enega in eden za vse. To nas bo po dosedanji izkušnji ohranilo zveste narodni skupnosti, ki ji pripadamo.

Slovenija v svetu smo mi in po nas govorji Slovenija vsemu svetu. Nikdar je ne smemo razočarati, kot je niso oni, ki so zanje dali celo svoje življenje.

ZAKONSKE SPREMEMBE

Prisega o spoštovanju svobodnega demokratičnega ustavnega reda

Iz veleposlaništva Republike Slovenije v Buenos Airesu so nam poslali sledeče obvestilo:

V skladu z novelo Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (ZDSR) je prišlo do nekaterih sprememb pri vročitvah aktov v postopkih pridobitve državljanstva Republike Slovenije na podlagi 13. člena Zakona o državljanstvu RS (izredna naturalizacija).

Odločbe o sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi 13. člena ZDRS bo veleposlaništvo od sedaj naprej vročalo strankam osebno, pri čemer bo moralna oseba pred vročitvijo podati **prisego o spoštovanju svobodnega demokratičnega ustavnega reda**, v skladu s Pravilnikom o postopku in načinu slovesnega dejanja podaje prisuge (Ur.l.RS, št. 42/07).

Oseba, ki ji je v postopku izdana odločba o sprejemu v državljanstvo RS na podlagi 13. člena ZDRS, se šteje za državljana Republike Slovenije z dnem vročitve odločbe.

Slovesno dejanje podajanja prisuge bo veleposlaništvo RS v Buenos Airesu opravljalo dvakrat na leto oziroma po potrebi. Prvo slovesno dejanje podaje prisuge bo v prostorih veleposlaništva potekalo v tork 24. junija 2008.

Slovenska literatura v tujini

V Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) je na ogled razstava Prvih 45 let Litterae Slovenicae.

Zbirka prevodov slovenske literature v tuje jezike, ki izhaja pri Društvu slovenskih pisateljev, ima za seboj dolgo pot, na kateri je vseskozi opravljala svoje poslanstvo - promocijo slovenske literature v tujini.

Društvo slovenskih pisateljev (DSP) je maja 1963 izdalо prvo številko revije Le Livre Slovène ter se tako odzvalo na potrebo Slovenskega centra PEN, Društva slovenskih književnih prevajalcev in svojo lastno potrebo, da bi naslovnikom v drugih državah samostojno predstavljal slovensko literaturo, slovensko književno življenje pa tudi slovensko kulturo nasploh.

V 45 letih je izšlo 85 izdaj, kar vključuje 108 številk.

Sprva je revija objavljala besedila največ v francoskem jeziku, v veliki meri tudi v nemščini, občasno še v angleščini.

V sedemdesetih letih so izšle prve objave v

italijančini in ruščini, v osemdesetih pa še v španščini. Leta 1991 se je revija preimenovala v Litterae Slovenicae.

Potem so prevladovale objave v angleščini, še vedno pa so jih spremljale objave v vseh prej naštetih jezikih ter v portugalščini.

Litterae Slovenicae dosega predvsem tiste bralce, ki so posredniki širšemu krogu: na knjižnih sejmih, na literarnih festivalih, literarne kritike, založnike, literarne agente, prevajalce, lektorate, univerze, knjižnice, kulturne centre in veleposlaništva. Na voljo je tako neposrednim naslovnikom kot v knjigarnah v Sloveniji in drugih državah sveta, še vedno pa najbolj pravo vlogo odigra takrat, ko je enostavno pri roki na pravem mestu in v pravem trenutku, so zapisali v Društvu slovenskih pisateljev.

Avtorja razstave sta predstojnica enote za dopolnjevanje in obdelavo knjižničnega gradiva v NUK Irene Sešek in bibliotekar specialist v rokopisni zbirki NUK Samo Kristan.

Iz življenja Zveze slovenskih mater in žena

Po novem pravilniku smo v aprili naredile prvi korak: občni zbor.

Z majem smo pričele z rednimi sestanki vsak 2. četrtek v mesecu ob 15. uri v Slovenski hiši.

Letos smo zelo pogrešale našega odsotnega ustanovitelja in asistenta Zveze dr. Jureta Rodelta. Bolezen hitro pride, a ne odide tako hitro kot bi vsi žezeleli. Najbolj gotovo on sam. Želimo iz vsega srca čim boljše in hitrejše okrevanje, da bo spet med nami, zasedel svoje meto s sodelovanjem kot že 41. let!

Zelo smo hvaležne g. Pavlu Novaku, da je sprejel zapozneno prošnjo za prvo predavanje in razgovor o geslu Zveze: Družina je srce stvarstva!

Zanimivo temo je lepo razvijal kot ga že poznamo ob raznih prilikah na duhovnih vajah, homilije v cerkvi Marije Pomagaj, pa iz Lanusa prihajajo le pojavne.

ZSMŽ

ARGENTINCI V SLOVENIJI

Še eden v politiki

Po osamosvojitvi Slovenije je kar lepa skupina rojakov zapustila Argentino in se za stalno naselila pod Triglavom. Drug bolj močan val lahko postavimo v dobo po hudi argentinski krizi leta 2000. Med in po tem pa stalno kapne kak posameznik ali družina, ki zamenja obširno pampo za sončno stran Alp.

Pred dnevi smo prejeli pismo enega izmed teh „povratnikov“. V njem nam Tone Kostečec, ki se je iz Buenos Airesa najprej naselil v Franciji, nato pa v Beli krajini, sporoča, da „sem se odločil za sodelovanje pri čimprejšnjem zaključku politične tranzicije v Beli krajini. Po sprejemu moje odgovornosti kot kandidat stranke NSI za Belo krajino na prihodnjih državnozborskih volitvah, ki so predvidene za 21. septembra, se aktivno pripravljam na zmago .... Seveda, za to računam tudi na glasove, ki jih bom dobil iz Argentine, posebno še od vseh volivk in volivcev, ki izhajajo iz Bele krajine in njihovih potomcev, ki bodo zelo prispevale k mojemu zastavljenemu cilju. Lahko poveš vsem argentinskim Slovencem, da imajo tukaj nekoga, ki je pripravljen končno pokopati ostanke komunizma, ki je še vedno zelo prisoten v Beli krajini in ki je toliko krivic povzročil vsem slovenskim izseljencem v Argentini, med katerimi so bili tudi moji starši. Zato upam, da bodo vse argentinske Belokranjke in Belokranjci navdušeno podprli stranko Nova Slovenija NSI na prihodnjih volitvah.“

Vidimo, da se tudi novo preseljeni argentinski Slovenci znajo uspešno vključevati v javno življenje.

Tone Kostečec ob evropski poslanki Ljudmilji Novakovi, ko je ta 17. maja obiskala Metlico, ob priložnosti letne proslave, ki se imenuje Vinska vigra.

NOVICE IZ SLOVENIJE

ROJSTVO IN KRST PRIMOŽA TRUBARJA

Vse leto je v slovenski javnosti prisoten Primož Trubar. Za 500-letnico njegovega rojstva, 8. junija, pa je bilo še bolj slovesno. Najprej državna proslava z akademijo na Raščici, pa tudi v Škocjanu, kjer je bil Trubar krščen. Pred cerkvijo so odkrili še posebno obeležje (tu župnikuje **dr. Edo Škulj**), s Slovenskim Cecilijnim društvom so pripravili koncert ter imeli ekumensko bogoslužje z evangeličanskim škofom Gezo Ernišo. (Škocjan je bila nekdaj tudi protestantska fara, ker je spadala pod turške gospode).

NEMORALNO TRGOVANJE

Slovenska policija je lani obravnavala 16 primerov trgovine z ljudmi, je poudaril nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi Sandi Čurin. Po njegovih podatkih pa je državno tožilstvo v letu 2007 obravnavalo 9 kazenskih ovadb v povezavi s trgovino z ljudmi zoper 13 osumljencev. V primerjavi s prejšnjimi leti je opaziti porast kaznih dejanj trgovine z ljudmi in spravljanja v suženjsko razmerje, zmanjšala pa so se kazniva dejanja povezana z zlorabo prostitucije.

Ameriško zunanje ministrstvo pa je objavilo letno poročilo o trgovini z ljudmi po svetu, v katerem je Slovenija obdržala mesto v skupini 29 najuspešnejših držav, v katero je bila prvič uvrščena leta 2007.

KRI NI VODA

Krvodajalstvo ostaja v Sloveniji najbolj množična solidarnostna akcija. Letno daruje kri več kot 97.000 krvodajalcev, ki zdravstvu zagotovijo več kot 42.000 litrov krvi. S tem slovenski krvodajalci v celoti pokrivajo vse potrebe po krvi in krvnih proizvodih, je ob dnevu slovenskega krvodajalstva, 4. juniju, dejal predsednik Rdečega Križa Slovenije Borut Miklavčič.

INTERNETNI VIZUMI ZA POTOVANJE V ZDA

Državljeni 27 držav, ki sodelujejo v ameriškem programu ukinitve vizumov za krajsa turistična in poslovna potovanja visa waiver, med njimi je tudi Slovenija, bodo morali od 12. januarja 2009 najmanj 72 ur pred potovanjem v ZDA po internetu oddati svoje osebne podatke, s čimer bi v ZDA ugotovili, ali morda ne predstavljajo varnostne grožnje.

KONČNO DO DOMA BREZ ŠIKANIRANJA

Joško Joras je na policijski postaji v Luciji prevzel številko kode, s katero lahko dviga zapornico na levem bregu Dragonje, ki so jo postavili namesto spornih hrvaških cvetličnih korit.

PO SVETU

OBAMA KANDIDAT

Newyorška senatorka Hillary Clinton je priznala poraz na volitvah za demokratskega predsedniškega kandidata in pozvala svoje prvržence, naj podprejo zmagovalca strankarskih volitev, senatorja Baracka Obamo iz Illinoisa. Kot je dejala, se je v kampanjo vključila, ker je menila, da lahko s tem pomaga drugim. Nato je Obami čestitala za zmago, ki jo je dosegel, in izjemno tekmo, ki jo je vodil. Obama si je zagotovil glasove več kot 2000 delegatov, ki jih potrebuje za položaj demokratskega predsedniškega kandidata, pretekli torek na primarnih volitvah v zveznih državah Južna Dakota in Montana.

POTRES V GRČIJI

Potres z močjo 6,5 stopnje po Richterjevi lestvici, ki je v nedeljo stresel tla v Grčiji, je zahteval najmanj dve smrtni žrtvi, 145 ljudi pa je bilo ranjenih. Grško notranje ministvo v ponedeljskem poročilu navaja, da je bilo pri tem porušenih ali poškodovanih več sto hiš. Premier Kostas Karamanlis je zaradi potresa že prekinil obisk v Avstriji in se vrnil v Atene. Seizmologi so medtem opozorili, da na jugozahodu Grčije obstaja velika možnost močnih potresnih sunkov.

LIZBONSKA POGODBA

Novi reformni pogodbi Evropske unije na prihajajočem referendumu na Irskem vse bolj grozi poraz. Sodeč po petkovi objavljeni javnomenijski raziskavi, podpora taboru, ki na Irskem nasprotuje ratifikaciji Lizbonske pogodbe, vse bolj narašča in je dosegla 35 odstotkov. Za ratifikacijo pogodbe bi medtem glasovalo le okoli 30 odstotkov vprašanih.

GAZA

Izraelski premier Ehud Olmert je pretekli petek omenil možnost obsežnih vojaških operacij na območju Gaze, ki je pod nadzorom vladajočega palestinskega gibanja Hamas. Olmert je to izjavil dan potem, ko je bil na jugu Izraela v topniškem napadu ubit Izraelec, za kar naj bi bili odgovorni pripadniki oboroženega krila Hamasa, Brigad Ezedina al Kasama. Izraelske sile so po tem dogodku na območju Gaze že izvedle nekaj operacij.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENCI V ARGENTINI BUENOS AIRES

IV. kult. večer Slov. kult. akcije

V soboto, 7. t. m. je bil v Bullrichievemu salonu, Sarandi 41, Capital, IV. kulturni odnosno 2 filozofski večer Slovenske kulturne akcije. Predaval je vseučiliški prof. g. dr. Ivan Ahčin o razvoju socialnega vprašanja. (...)

OSEBNE NOVICE

Poroke. V Villa Adelina sta se dne 17. maja t. l. poročila g. **Franc Kores** in gdč. **Maksa Makek**. Novo zakonsko zvezo je blagoslovil g. **Stanko Skvarča**. V soboto 7. junija t. l. sta sklenila zakonsko zvezo v San Justo g. **Rajko Urbančič** in gdč. **Francka Bergant**. Poročil ju je in poročno mašo daroval g. direktor **Anton Orehar**. Za priči sta bila nevestin brat g. **Jože Bergant** in ženinov brat g. **Vinko Urbančič**. V nedeljo 8 t.m. sta pa stopila pred oltar v cerkvi Marijinega vnebovzetja in sv. Andreja v San Andresu gdč. **Polonica Marolt** iz Verda pri Vrhniku in g. **Andrej Makek** od Device Marije v Polju. Mladi par je poročil nevestin popolstric g. **Stanko Skvarča**. Mladim slovenskim parom ob vstopu v novo življenje iskreno čestitamo, želimo obilo božjega blagoslova in mnogo sreče.

Družinska sreča. V družini g. **Franceta Šurma** in njegove žene ge. **Saše, roj. Klemenčič** se je rodil sinček prvorjenček. Srečni družini naše čestitke.

LANUS

V družini g. **Staneta Jemca** ter njegove žene **Tereze, roj. Zajc**, se je pretekli teden rodila punčka. Hčerko so prejšnji teden dobili tudi v družini g. **Toneta Zajca** in njegove žene ge. **Slavke roj. Berčič**. Čestitamo.

ADROGUE Praznik v semenšču

Ker je l. 1939 prevzvišeni g. škof dr. Gregorji Rožman postavil ljubljansko semenščo v varstvo Srednice vseh milosti, obhajamo tudi v našem semenšču v tujini na njen dan svoj hišni praznik.

Letos smo tako imeli svoje žegnanje 2. junija. Ob devetih je daroval slovensko sv. mašo g. spiritual dr. Žakelj. Med mašo je pel združeni bogoslovski in študentovski pevski zbor. Isto dan zvečer smo imeli pri našem brezjanskem oltarju pete „semenške“ litanije. (...)

Akademijo, na katero so bili razen vseh stanovalcev semenšča in zavoda povabljeni tudi svojci gojencev, ki so se ta čas nahajali tukaj, je začel predsednik bogoslovne Marijine kongregacije, č. g. Langus. V uvodnih besedah je omenil, da morata biti semenšči in zavod za svoj obstoj v veliki meri hvaležni. Njej, kateri na čast se prireja ta akademija.

Prvi je nastopil dijaški pevski zbor s Sattnerjevo „Tebe izbrali smo, Devica“ čemur je sledil govor E. Škulja „Kongreganist in Marija“. Za tem so gg. bogoslovci občuteno zapeli Kimovčeve štirglasno „Zgodnjo Danico“. Sledil je govor g. Berganta o „Mariji, Srednici vseh milosti“.

Program je zaključil dramatski prizor „V Lurd je prišla Gospa“, prirejen po Werflovi „Pesmi o Bernardki“. (...)

Svobodna Slovenija, 12. junija 1958 - št. 24

VRAČANJE OSEB

Notranji ministri povezave so v Luksemburgu potrdili dogovor o skupnih pravilih za vračanje oseb, ki se nezakonito nahajajo v Evropski uniji. Slovensko predsedstvo upa, da bo direktivo o vračanju podprt tudi Evropski parlament na junijskem plenarnem zasedanju v Strasbourg. Še pred zasedanjem pa je slovenski notranji minister Dragutin Mate spregovoril tudi o sistemu elektronske avtorizacije potovanj, ki ga uvajajo ZDA.

Poudaril je, da ne gre za novo obliko vizumov, saj bodo potniki, namenjeni v ZDA, morali ameriškim oblastem v sklopu novega sistema posredovati enake podatke, kot jih morajo sedaj.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alenka Godec** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Teléfono: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: eslovenia@sinctis.com.ar
Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Alenka Jenko Godec, Marko Vombergar, Danica Malovrh, Lučka Oblak Čop in Marjana Pirč.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICIÓN

MUTUA COLABORACIÓN

El secretario de gobierno para los eslovenos por el mundo, Sr. Zorko Pelikan, estuvo de paso por la Argentina. En la nota editorial se transcribe el discurso de la presidenta de Eslovenia Unida Sra. Alenka Godec, en la reunión que mantuvo el Consejo de las Instituciones con el secretario. En sus palabras señaló que la Secretaría realizó acciones positivas para los eslovenos por el mundo. Del mismo modo agregó que los inmigrantes son una pieza importante para cualquier país, que en el caso de Eslovenia representan el 20 por ciento de la nación eslovena. Recalcó que la puesta en práctica de las leyes a favor de la inmigración no debe estar sujeta a las simpatías políticas del momento. En este sentido, agradeció que la República de Eslovenia considere a las colectividades con sus particularidades propias. Por último, enfatizó que la vía para el diálogo constructivo está abierta, ya que los une un objetivo común: conservar el sentir esloveno para el mañana. (Pág. 1)

ESLOVENIA ANFITRIONA

El pasado 10 de junio se realizó la cumbre Unión Europea-Estados Unidos en las cercanías de Kranj, en Eslovenia. Allí estuvieron reunidos los representantes de los 27 países europeos de la Unión y el presidente George Bush. Luego de los encuentros se presentó la declaración escrita que entre otras cosas afirmaba que la economía entre ambos lados del Atlántico representa una de las más importantes relaciones en el mundo. La UE y los EEUU esperan lograr nuevos acuerdos sobre la seguridad en el tráfico aéreo. Acerca del tema Irán el presidente norteamericano afirmó que este es el tiempo para una fuerte diplomacia en Irán y que éste no debe desarrollar armas nucleares. También se tocó el problema del cambio climático. El presidente Bush que arribó a Eslovenia el 9 de junio se reunió con el primer Janez Janša y el presidente esloveno Danilo Türk. (Pág. 1)

EL PADRE DE LA CULTURA ESCRITA

Primož Trubar nació en 1508, en Rašici, región de Dolenjska. Fue el iniciador de la literatura eslovena y el padre de la lengua literaria eslovena. Con sus escritos fijó las bases sobre las cuales otros escritores y poetas modelaron el idioma esloveno en la literatura. Trubar fue uno de los más importantes reformadores protestantes de la época y comenzó a escribir libros para que sus "queridos eslovenos" comprendieran su nueva religión. Publicó cerca de 20 libros. Los primeros libros datan de 1550 y fueron *Katekizem* in *Abecednik*. La finalidad del primer libro era enseñar la religión protestante a sus compatriotas y colaborar con la iglesia protestante en Eslovenia. Con el segundo libro quería que aprendiesen a leer. Tardó en reconocerse su papel en la historia, pero actualmente es considerado como quien escribió y dio a imprimir el primer libro esloveno. Su imagen está acuñada en las monedas de 1 euro, con su lema "stati inu obstat". En el corriente año se celebran en Eslovenia los 500 años de su nacimiento, y por ello el 2008 es el año de Trubar. (Pág. 2)

UNA LINDA SORPRESA

El sábado 31 de mayo el curso esloveno de San Justo tenía una sorpresa para una persona muy querida. Angelca Klanšek, el pilar fundamental en los años que tiene de existencia Balantičeva šola, había cumplido el día anterior 85 jóvenes años. Se merecía entonces una celebración a lo grande. Y así fue. Después del recreo todo el curso, sus familias y allegados a la señorita Angelca se reunieron para el festejo que comenzó dándole las gracias a Dios por el regalo invaluable de tenerla entre nosotros. Después siguieron las palabras de agradecimiento de parte de los representantes de las organizaciones de San Justo y los deseos de "felicidades" de sus alumnos. No faltaron ni la torta ni las velas, como en todo cumpleaños. Pero había dos tortas, una para ella y otra para la Sra. Ivanka Puhek, quién durante años acompañó a la principal agasajada y cuidó a los alumnos de la Balantičeva šola. Fue un día de grandes emociones para todos. ¡Felicitaciones, gospodina Angelca! (Pág. 3)

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 150, pri pošiljanju po pošti \$ 190, Bariloche \$ 175; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. *Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.*

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (*bančne čeke, ne osebne*) na ime „Antonio Mizerit“. **Oblikovanje in tisk:** *TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.* / California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina - Tel.: (54-11) 4301-5040. - E-mail: info@vilkocom.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153	

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089de Lucia Bogataj
H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265
Počitniški dom „Dr. Rudolf Hanželić“ sporoča, da je gostom na razpolago vse leto. Tel.: 03548-494046; Mobitel (011) 15-6152-9978; e-mail: hoteldecampo@yahoo.com.ar

ZDRAVNIKI

Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiatër, Konzultor v Ramos Mejiji, Tabladi in Belgrano. Ordinari ob ponedeljkih in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijava na telefon: 4652-7967. Nujno na 15-6942-7574.

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejia - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Započinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kočar. - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Lunes y jueves de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejia. Tel.: 4656-4039 - Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac_te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
11. junija 2008

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,55 US dolar
1 EVRO	1,60 KAD dolar
1 EVRO	4,89 ARG peso

Empresa busca

1) Contador Junior para puesto de auxiliar contable, preferentemente con residencia en Capital Federal.

2) Técnico químico o biólogo, para puesto de auxiliar de fábrica, preferentemente con experiencia en procesos biológicos o químicos, con residencia en zona Oeste del Gran Buenos Aires.

Enviar CV y remuneración pretendida a:
ckc@ckc.com.ar**URADNE URE**Pisarna Zedinjene Slovenije, ter uredništvo in uprava Svobodne Slovenije uradujejo od ponedeljka do petka, od 10. do 19. ure. **Prosimo rojake, da ta urnik upoštevajo!****SLOVENCI IN ŠPORT****ZORAN JANKOVIČ VS.
ALBERTO J. ARMANDO**

Odprtje nove večnamenske dvorane in nogometnega stadiona v Stožicah bo zagotovo 30. junija 2010, je na tiskovni konferenci poudaril ljubljanski župan Zoran Jankovič. – A v svoji volilni kampanji je Jankovič napovedal, da bo stadion stal že v letu 2008, torej letos. Zaenkrat tam res raste nekaj trave, vendar kraj okoli nje ni podoben stadionu ...

**ŠE ENA VOZOVNICA
V PEKING**

Slovenska kolesarka Blaža Klemenčič je na zadnji tekmi svetovnega pokala v krosu v škotskem Fort Williamu osvojila sedmo mesto in si s tem zagotovila tudi pot na letošnje olimpijske igre v Pekingu.

Klemenčičeva je hkrati dosegla tudi najboljšo slovensko uvrstitev v svetovnem pokalu.

Komisija DZ na obisku v Kanadi

Delegacija komisije državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je bila do 9. junija na obisk pri Slovencih v Kanadi.

Delegacijo, ki je obisk začela v Calgaryju pri tamkajšnjem slovenskem društvu, sestavljajo predsednik komisije Janez Kramberger in člani komisije Franc Pukšič, Franc Žnidarič, Samo Bevk in Davorin Terčon.

Na programu so imeli še srečanja s slovenskima društvoma v Winnipegu in St. Catherines. Poleg tega so se med drugim sešli z Vseslovenskim kulturnim odborom in Kanadsko slovenskim kongresom v Etobicoku ter s predstavniki slovenskih organizacij v Torontu. V Montrealu in Hamiltonu pa so obiskali tudi dve slovenski župniji.

OBVESTILA**ČETRTEK, 12. junija:**

Seja Zveze slovenskih mater in žena, ob 15. uri. Ob 16. spominska proslava, v Slovenski hiši.

SOBOTA, 14. junija:

Predstavitev knjige dr. Jožeta Ranta Slovenski eksodus leta 1945, ob 20 uri v malo dvorani Slovenske hiše.

NEDELJA, 15. junija:

Očetovski dan.

ČETRTEK, 19. junija:

Spominski sestanek ZSMŽ iz San Martina ob 16 uri v domu; ga. Ivka Homan Praprotnik bo govorila o spominih na svoje pokojne.

SOBOTA, 21. junija:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Poslovilni večer RASTI XXXVII, po sv. maši v Slovenski hiši.

NEDELJA, 22. junija:

Tradicionalna tombola v Našem domu v San Justu.

SOBOTA, 28. junija:

Praznik slovenske državnosti, v Slovenski hiši.

SOBOTA, 5. julija:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 6. julija:

Proslava šolskih otrok v čast sv. Alojziju v Slovenski hiši. Ob 16. maša, nato akademija v izvedbi Slomškove šole.

SOBOTA, 12. julija:

Super ples v jeseni, ob 21.30 uri v Slomškovem domu.

SOBOTA, 19. julija:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

DAROVALI SO Zveza slovenskih mater in žena se toplo zahvaljuje vsem, ki ste darovali v njen dobrodelni sklad: N.N. Villa madero, 100.- pesov; gospa Rezi Rovan, v spomin Marinke Rezelj, 100.- pesov; družina Lezdirc iz Kanade, 200.- dolarjev. **Bog poplačaj!****OSEBNE
NOVICE****Krst**V cerkvi San Vicente Ferrer v Mendozi je bila krščena **Valentina Šmon**; očka je Luka Valentin mama pa Veronika Vilchez Hirschegger. Za botra sta bila Martina in Pavel Šmon. **Srečnim staršem iskreno čestitamo!****Smrt**V Malargüe (prov. Mendoza) je umrl g. Janez Dušanovnik (83). **Naj počiva v miru!****Že sedemnajst let imamo Slovenci svojo državo.****Zato bomo skupaj slavili****PRAZNIK SLOVENSKE DRŽAVNOSTI****v soboto, 28. junija 2008 v Slovenski hiši v Buenos Airesu**ob 19. uri sv. maša za vse pokojne in žive slovenske javne delavce
ob 20. uri slavnostna akademija v dvorani in prijateljska večerja

Vstopnice por \$ 30.- v predprodaji v Slovenski hiši in pri predsednikih slovenskih Domov

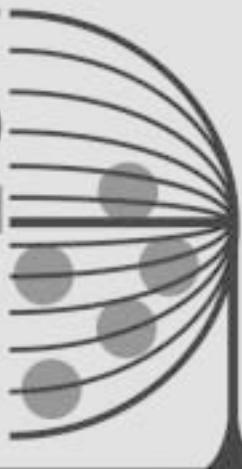
Pravočasno lahko tudi rezervirate nakaznico na tel: 4636-0841

Rojaki-narodnjaki prisrčno vabljeni!

Naš dom San Justo vabi na

TOMBOLO**22. junija 2008****ob 16.00 uri**

1. dobitek: Prenosni računalnik (Notebook)
  2. dobitek: Klima (Split 2000FC)
- in še mnogo lepih in bogatih dobitkov.

Pričakujemo vas, rezervirajte si dan!**Vabi v soboto 21. junija na****POSLOVILNI VEČER****ob 19.15 sveta maša,
nato prireditev v dvorani Slovenske hiše**

Slovenska kulturna akcija vabi na predstavitev knjige dr. Jožeta Ranta

Slovenski eksodus leta 1945

Predstavi dr. Katica Cukjati

14. junija 2008 ob 20. uri

v malo dvorani Slovenske hiše

Slomškov dom vabi:

**SUPER PLES
V JESENI VI**

... Ples kot nekoč, ples za vse!

**12. julija ob 21.30 uri
v Slomškovem domu**